

Jarní měsíce a život včelstva

17.04.2022

Ing. Zdeněk Janík

Jarními měsíci, mezi které patří duben s aprílovými výkyvy počasí je vnímán co do činnosti včelaře i včelstva jako velmi náročný měsíc. Příroda poskytuje včelám stále více kvetoucích rostlin bohatých na pyl a nektar, kde mezi významnými jsou koberce kvetoucích pampelišek, kvetoucí javory a z velké části samozřejmě kvetoucí ovocné stromy.

I přes proměnlivé (aprílové) jarní počasí jsou ve zdravém včelstvu zakládány větší a větší plochy plodu. Podmínkou pro jejich dobrý vývoj a výživu je dostatek zbylých zimních zásob a samozřejmě i bohatý přínos pylu z kvetoucích rostlin v blízkosti stanoviště. Je až obdivuhodné, jaké úsilí dokáže včelstvo vyvinout, aby po několika dnech chladu zpět doplnilo spotřebované zásoby při následném oteplení. Toto je samozřejmě možné v případě, kdy je v okolí stanoviště dostatek rostlin bohatých na nektar a pyl.

Duben je pro včelstvo klíčovým měsícem také proto, že velice rychle mizí dlouhověká generace včel, která je nahrazována novou generací včel krátkověkých. V souladu s rozkvětem ovocných stromů a dalších rostlin bohatých na nektar se u včel začíná rozvíjet stavební pud a mladé včely začínají stavět voskové dílo. Včelí vosk je dokonalý materiál, který jsou včely schopny vyprodukovat ze svého těla ke stavbě svého domova.

Následkem rozvoje včelstva dochází u zdravých a silných včelstev k rychlému obsazení plodiště, které může velmi brzy přerůst v tíseň kdy začne být stávající prostor malý. Tento stav vede k rojové náladě a pokud se včelí úl včas nerozšíří o další nástavek tzv. medník, který zpravidla bývá oddělen mateřskou mřížkou, včely narazí matečnickové misky a matka je dříve či později zaklade.

V jarní činnosti včelaře je velice důležitá jarní prohlídka včel, při které by včelař měl velmi dobře zvážit, zda bude zbývající medná zásoba dostatečná pro následující období. Velké plochy zakladeného plodu musí být dobře vyživovány a zahřívány. Pro tuto činnost spotřebuje včelstvo zpravidla více energetických i bílkovinných zdrojů než nabízí právě probouzející se příroda. Z tohoto důvodu musí být v medných plástech ještě úměrný dostatek pylu i medu. Mírné nadbytečné zásoby jsou vždy lepší než náhlý kolaps včelího společenství z důvodu nedostatku.

Pro rozvoj i zdravotní stav včelstva je právě na jaře velmi důležité mít dostatek pylu z pylodárných keřů a rostlin. Současný stav naší přírody i krajiny je co do množství a pestrosti na mnoha místech v žalostném stavu. Děje se tak kvůli intenzivní zemědělské velkovýrobě s lány monokultur a luk bez kvetoucích rostlin, ale i díky devastaci lesních porostů, chybějícím remízům a nedostatku neobdělávaných přirozeně kvetoucích ploch.